

ARAŞTIRMA/RESEARCH

SAĞLIK ÇALIŞANLARI VE YÖNETİCİLERİNİN ERKEK HEMŞİRELERE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Elif SARAÇ*

Ferda ÖZYURDA **

Alınış Tarihi/Received	Kabul Tarihi/Accepted	Yayın Tarihi/Published
01.03.2019	21.08.2020	30.09.2020

Bu makaleye atıfta bulunmak için/To cite this article:

Saraç E, Özyurda F. Sağlık çalışanları ve yöneticilerinin erkek hemşirelere ilişkin görüşleri ve etkileyen etmenler. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2020;23(3): 369-377.

DOI: 10.17049/ataunihem.534528

ÖZ

Amaç: Çalışma, farklı hastanelerde sağlık çalışanları ve yöneticilerinin erkek hemşirelere ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikte olan çalışma, Eylül 2014-Ekim 2015 tarihleri arasında, Ankara'da üç kamu hastanesi ile iki özel hastanede çalışan 467 kişi üzerinde yapılmıştır. Çalışmada literatür doğrultusunda geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) Windows Versiyonu 15.00 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 32.3'tür. %60.4'ü kadın, %39.4'ü ise erkektir, %19.7'si sağlık yöneticisi, %80.3'ü sağlık çalışanıdır. Erkek hemşireler ile çalışmanın olumlu yönlerinden en sık fiziksel güç gerektiren girişimlerde daha başarılı olmaları (%13.2), olumsuz yönlerinden ise diğer sağlık personeli ve hastalarla iletişimde problemler yaşamaları (%11.8) belirtilmiştir.

Sonuç: Yaş arttıkça bakım kalitesi ve çalışma ortamına yönelik görüşler olumsuz yönde artmaktadır. Erkekler ve acilde çalışanlar erkek hemşireler ile ilgili daha olumlu düşünmektedir. Bu doğrultuda, erkek hemşirelere uygun oryantasyon programları düzenlenerek, tüm birimlerde çalışmalarının sağlanması, hastalar ve diğer sağlık personeli ile iletişimlerinin artırılmasına yönelik faaliyetlerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Erkek hemşire, görüşler, sağlık çalışanları, sağlık yöneticileri.

ABSTRACT

Health Employees' and Health Managers' Opinions Regarding Male Nurses and Related Factors.

Aim: The aim of this study was to determine the opinions of healthcare workers and managers about male nurses in different hospitals.

Methods: The descriptive study was conducted between September 2014 and October 2015 on 467 people working in three public and two private hospitals in Ankara. A questionnaire developed in line with the literature was used in the study. SPSS (Statistical Program for Social Sciences) Windows Version 15.00 package program was used to evaluate the data.

Results: The mean age of the participants was 32.3 years. 60.4% are women and 39.4% are men, 19.7% are health managers and 80.3% are health workers. The most positive aspects of working with male nurses were that they were more successful (13.2%) in interventions that required physical force, and that they had problems in communicating with other healthcare personnel and patients (11.8%).

Conclusion: As age increases, opinions about care quality and working environment increase negatively. Men and emergency workers think more positively about male nurses. In this direction, it is recommended to organize appropriate orientation programs for male nurses, to ensure that they work in all units and to increase communication with patients and other health personnel.

Keywords: Male nurse, opinions, health employees, health managers.

* **Sorumlu Yazar:** Milli Savunma Bakanlığı, Birinci Basamak Muayene Merkezi (Uzman Hemşire), Orcid ID: 0000-0002-4126-9327, e-posta: sarac.elf@gmail.com

** Ankara Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı. (Prof. Dr.), Orcid ID: 0000-0002-3212-1830, e-posta: fozyurda@gmail.com

GİRİŞ

Sağlık; hastalık veya sakatlığın olmaması değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik hali olarak tanımlanır (1). Bu iyilik halinin, devamlılığı için görev yapan meslek grupları hekimler, hemşireler, eczacılar ve sağlıkla ilgili diğer çalışanlardır (2). Ekip üyelerinden hemşireliğin farklı zamanlarda farklı tanımları yapılmıştır. Günümüzdeki tanımıyla hemşirelik; bireylerin sağlığını koruma ve geliştirmeye yardım eden, hastalık halinde iyileştirme ve rehabilite etmeye katılan bir sağlık disiplini. Hemşirelik; kısa bir eğitimin sonunda elde edilen gönüllü bir uğraşı olmaktan, karmaşık ve üst düzeyde bilgi ve tutum gerektiren bağımsız bir meslek durumuna gelmiştir (3).

Kadının şefkatli bakım rolünden doğan hemşirelik, yıllarca kadın egemen bir meslek olarak tanınmıştır (4). Meslek, şefkatli yaklaşım ile anne rolüne daha çok yakıştırılmıştır. Oysa hemşireliğin tanımı; teorik ve pratik olarak cinsiyet farklılığından bahsetmez. Literatürde hemşireliğin her ne kadar kadın egemen bir meslek olarak icra edilse de erkeklerin de yapabileceği bir meslek olduğu görüşleri de çoğunluktadır (5). Tarihsel bir değerlendirme yapıldığında erkek hemşireler ilk zamanlarda orduda ve mental bozukluğu olan hastalara bakım verirken günümüzde her alanda çalışmaktadırlar (6). Cinsiyet farklılığı nedeniyle sağlık hizmet alanında da bireylerin erkek hemşirelere ilişkin görüş ve davranışları değişebilir. Sağlık hizmeti alan bireyler ve hizmet sunucuların, sağlık ve cinsiyet ile ilgili görüşleri önemlidir. Literatür incelendiğinde; erkek hemşirelere ilişkin farklı görüşler mevcuttur. Bu durum gerek toplumun gerekse sağlık profesyonellerinin hemşirelik mesleği ve erkek hemşire algısı konusunda bilinçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Böylece hemşirelik mesleğinin daha profesyonel hizmetler sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda çalışma; erkek hemşirelere ilişkin, sağlık çalışanları ve yöneticilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü: Çalışma; tanımlayıcı nitelikte olmakla birlikte, araştırmacının 2015 yılında tamamlamış olduğu araştırma tezinin derlenmiş halidir.

Araştırmanın Yer, Evren ve Örnekleme: Ankara’da faaliyet gösteren üç kamu hastanesi ile iki özel hastanede yapılmıştır. Örnekleme seçimine gidilmemiştir. Araştırma kapsamındaki

hastanelerde erkek hemşirelerin çalıştığı birimlerde görevli hekim, hemşire (kadın ve erkek) ve sağlık yöneticileri araştırmaya alınmıştır. Evren 598 kişi olmakla birlikte araştırmaya 467 kişi katılmıştır, katılım oranı %78’dir. Çalışma için kurumlardan gerekli izinler alınmış ve gönüllü sağlık çalışanları ile yöneticilere uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması: Veri toplama aracı olarak, literatür doğrultusunda hazırlanan bir anket formu yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanmıştır. Kullanılan anket formu iki bölümden oluşmakta, ilk bölümde tanıtıcı özelliklerini belirlemek üzere 15 soru ve erkek hemşirelerle çalışma durumunu belirleyen 10 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde ise “Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri” belirlemeye yönelik 18 önerme mevcuttur.

Tanıttıcı özellikler formu: Form; yaş, cinsiyet, medeni durum, meslek, eğitim durumu, meslekteki yıl, çalışılan bölüm, çalışma şekli, ailede sağlık çalışanı bulunma durumuna ilişkin sorulardan oluşmaktadır.

Erkek hemşirelerle çalışma durumunu belirleyen sorular formu: Form, daha önce erkek hemşirelerle çalışma durumu, çalışıldı ise süresi, daha önce erkek hemşireden bakım alma durumu, erkek ve kadın hemşirelerin çalışmasının uygun olmadığı bölümler olup olmadığı, varsa bölümleri, erkek hemşirelerle çalışmanın olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin sorulardan oluşmaktadır.

Erkek hemşirelere ilişkin görüşler formu: Anket formunun ikinci bölümünü oluşturan, 26 numaralı madde ile başlayıp 40 numaralı maddeye varan 18 önerme, erkek hemşirelere ilişkin görüşleri tespit etmeyi amaçlamaktadır. Form literatürdeki çeşitli çalışmalar ve bulguları göz önüne alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Katılımcıların önermeleri 5’li likert tip ölçeğinde; “Kesinlikle Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde yanıtlamaları istenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi: Verilerin değerlendirilmesinde ve istatistiksel analizlerde SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) Windows Versiyonu 15.00 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler; sayımla belirlenen değişkenler için sayı ve %, ölçümle belirlenen değişkenler için ortalama±standart sapma şeklinde gösterilmiş, verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov Testi ile değerlendirilmiştir. Karşılaştırmalı analizlerde,

katılımcıların erkek hemşirelerle ilgili görüşlerine ait veriler (18 önerme) normal dağılıma uymadığı için nonparametrik testler kullanılmıştır. İkili kategorik değişkenler ile (cinsiyet gibi) erkek hemşirelere ilişkin görüşlerin karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi ve ikiden fazla grup içeren değişkenlerin karşılaştırılmasında Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Süreli sayısal veriler arasındaki ilişki ise Spearman korelasyon analizi ile incelenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmadan elde edilen bulgular, araştırma kapsamındaki hastanelerde çalışan hekim, hemşire ve sağlık yöneticileri ile sınırlıdır. Sonuçlar tüm hekim, hemşire ve sağlık yöneticileri için genellenemez.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya Katılanların Tanıtıcı Özellikleri

Çalışmaya katılan 467 personelin yaş ortalaması 32,3'tür. Minimum yaş 18, maksimum yaş ise 68'dir. 282 katılımcı kadın (%60.4), 185'i erkektir (%39.4). Katılımcıların; 195'i (%41.7) evli, 239'u (%51.) bekârdır. Araştırmaya katılanların 6'sı (%1.3) başhekim, 6'sı (%1.3) başhemşire ve 5'i (%1.1) hemşirelik hizmetleri müdürü, 92'si (%19.7) sağlık yöneticisi, 375'i (%80.3) ise sağlık çalışanıdır.

Araştırmaya Katılanların Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri

"Erkek hemşirelere ilişkin görüşler; açık uçlu sorular sorularak ve veri toplama formunun son bölümünde, 5'li likert tip ölçeği kullanılarak ve (kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum) 18 adet önermeye yer verilerek incelenmiştir.

Açık uçlu soruların değerlendirilmesi Tablo-1'deki gibidir. "Erkek Hemşirelerin Çalışmalarının Uygun Olmadığı Bölüm Var mı?"

Sorusuna "Hayır Yok" yanıtı verenlerin oranı %67.9 iken çalışmalarının uygun olmadığı bölüm var diyenlerden en fazla kadın doğum kliniği (%95.5) yanıtı verilmiştir.

Tablo 1. Erkek Hemşirelerin Çalışmalarının Uygun Olmadığı Düşünülen Kliniklerin Dağılımı (n:136)

Klinik	n	%
Kadın Doğum	130	95.5*
Çocuk Kliniği	5	3.6*
Ameliyathane	1	0.7*

*Yüzdeler uygun olmadığını düşünenlere göre hesaplanmıştır.

Erkek hemşirelerle ilgili olumlu ve olumsuz belirtilen görüşler, Tablo 2 ve Tablo 3' de sunulmuştur. Araştırmaya katılan 467 kişiden, erkek hemşirelerle birlikte görev yapmanın olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin soruları 218 (%46.6) kişi yanıtlamıştır. Açık uçlu sorulara yanıt verenlerden olumlu yönlerine ilişkin açık uçlu soruyu 142 (%65.1), olumsuz yönlerine ilişkin açık uçlu soruyu ise 76 (%34.8) kişi cevaplandırmıştır.

Olumlu belirtilen görüşler; "Erkek hemşirelerin fiziksel güç gerektiren hemşirelik girişimlerinde daha başarılı oldukları (%13.3), erkek hemşirelerin "çalışırken duygusal davranmayıp, çeşitli stresörleri iş ortamına yansıtılmaları" (%12.6)'dır.

Olumsuz belirtilen görüşler ise, erkek hemşirelerin diğer sağlık çalışanları ve hastalarla iletişimde problemler yaşamaları (%11.8) ve bayan hastaların çoğunluğunun erkek hemşireden bakım almak istememeleri (%10.5) ve erkek hemşirelerin hasta ve yakınlarına daha az sabırlı, ilgili ve şefkatli davranmaları (%3.9) şeklindedir. Araştırmaya katılanların önermelere verdiği yanıtlar ise Tablo 4' de gösterildiği gibidir.

Tablo 2. Erkek Hemşirelere İlişkin Belirtilen Olumlu Görüşlerin Dağılımı

OLUMLU GÖRÜŞLER		n	%
1	Fiziksel güç gerektiren girişimlerde daha başarılı olmaları	19	13.3
2	Çalışırken duygusal davranmayıp, çeşitli stresörleri iş ortamına yansıtmamaları	18	12.6
3	Meslektaşlarına yönelik sözel ya da davranışsal şiddete maruz kalma sıklığını azaltmaları	18	12.6
4	Doğum ve süt izni gibi izinlerinin olmayışının diğer meslektaşlarının iş yükünü artırmaması ve bu bağlamda adaptasyon sıkıntılarının olmaması	14	9.8
5	Görev paylaşımında adaletli davranıp ekip anlayışı içerisinde çalışmaları	13	9.1
6	Çalışkan, hızlı, uyumlu ve disiplinli olmaları	13	9.1
7	Yoğun çalışma periyodu ve saatlerine, nöbet vardiyalarına dayanıklı olmaları	12	8.4
8	Özellikle acil kliniklerinde hasta ve yakınlarıyla iletişimlerinin iyi olması	9	6.3
9	Hemşirelik mesleğini kadın egemen bir meslek olduğu yönündeki algıyı kırıp, her iki cinsiyet tarafından uygulanabilirliğini göstermeleri	8	5.6
10	Nöbetlerde meslektaş ve diğer sağlık çalışanlarına güven telkin edip destek olmaları	7	4.9
11	Mahremiyet açısından erkek hastaların özel bakımlarında yardımcı olmaları	6	4.2
12	Klinik ortamında karşılaşılan olumsuzluk ya da sorunlara farklı bakış açıları ile çözüm bulmaları	5	3.5

*Yüzdeler n=142 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

“Erkek hemşirelerin, meslektaşları ve diğer sağlık çalışanları ile iletişimi kadın hemşirelere göre daha iyidir” önermesine %37.9’u katılmamaktadır. “Kadın hemşirelerin hastalar ile iletişimi erkek hemşirelerden daha iyidir” önermesine ise daha çok oranda (%46.1)’i katılım mevcuttur. “Erkek hastalar erkek hemşireleri daha çok tercih ederler” önermesine personelin

%48.9’u katılmıştır. “Kadın hemşirelerin, hemşirelik becerileri, erkek hemşirelerden daha iyidir” önermesine ise %54.9 oranında katılan personel bulunmaktadır. “Erkek hemşireler çalışma ortamında, fiziksel güç nedeniyle hasta bakım rolünü daha iyi üstlenirler” önermesine personelin %74.6’sı katılmaktadır.

Tablo 3. Erkek Hemşirelere İlişkin Belirtilen Olumsuz Görüşlerin Dağılımı

OLUMSUZ GÖRÜŞLER		n	%
1	Diğer sağlık personeli ve hastalarla iletişimde problemler yaşamaları	9	11.8
2	Kadın hastaların çoğunluğunun erkek hemşireden bakım almak istememeleri	8	10.5
3	Sorumsuz olmaları ve daha az disiplinli çalışmaları	7	9.2
4	Klinik ortamında halk dilinde konuşup, tıp dilini kullanmamaları	5	6.5
5	Hemşirelik uygulamalarını sadece vital bulguları alma ve tedavi yapma olarak kısıtladıkları için bakım verme ve hasta takibinde yetersiz olmaları	5	6.5
6	Dağınık ve düzensiz çalışmaları	5	6.5
7	Bazen fevri davranmaları ve bu nedenle katılmadıkları fikirler konusunda anlaşmazlık yaşanması	5	6.5
8	İnce ayrıntıları düşünmemeleri, kibar değil kaba davranışlar sergilemeleri	5	6.5
9	Deneyimlerinin az ve el becerilerinin kadın hemşirelere kıyasla daha zayıf olması	4	5.2
10	Araştırma yapmamaları ve mesleki gelişime kapalı olmaları	4	5.2
11	Hekimlerle karıştırılmaları nedeniyle bazen kendilerini hemşire olarak görmemeleri ve hekim gibi davranmaları	4	5.2
12	Hastalar açısından kabul görme oranlarının az olması nedeniyle kadın hemşirelerin iş yükünün artması, Kadın meslektaşlarının, birlikte gece nöbet tutarken tedirginlik yaşamaları	3	3.9

Tablo 3. Erkek Hemşirelere İlişkin Belirtilen Olumsuz Görüşlerin Dağılımı (Devamı)

13	Hasta ve yakınlarına daha az sabırlı, ilgili ve şefkatli davranmaları	3	3.9
14	Öz bakımlarının yetersiz olması	2	2.6
15	Kadın egemen bir meslek olan hemşirelik mesleğine erkeklerin katılımıyla kadınların gelecekte geri plana atılma risklerinin olması	1	1.3
16	Empati yeteneklerinin az gelişmiş olması	1	1.3
17	Kadın hastaya üretral kateter takma konusundaki isteksizlikleri	1	1.3
18	Kadın meslektaşları ile ortak yönlerinin azlığı nedeniyle paylaşımlarının da kısıtlı olması	1	1.3

*Yüzdeler n=76 kişi üzerinden hesaplanmıştır.

“Erkek hemşireler yalnız erkek hastalarla ilgilenmelidir” önermesine personelin %92.1’i katılmamaktadır. “Erkek hemşirelerin mesleğe katılımları, mesleğin toplumsal statüsünü yükseltir” önermesine yüksek oranda katılım (%57.4) görülmektedir. Özellikle sağlık yöneticilerine yönelik olan “Sağlık yöneticileri erkek hemşirelerle çalışmayı daha çok tercih etmektedirler” önermesine ise %30.4 kişi katılmamakta, %20.6 kişi katılmaktadırlar.

Katılımcılar yaş ilerledikçe erkek hemşirelerin çalışma ortamında işleri kolaylaştırdıkları ve hastalara verdikleri bakımın daha kaliteli olduğu görüşlerine katılmamaktadırlar. Ayrıca “Erkek hastalar erkek hemşireleri daha çok tercih ederler” görüşüne yoğun olarak katılım vardır. Mcmillian ve ark. (7) çalışmalarında yaşı ilerlemiş kadın hastaların, erkek hemşirelere ilişkin düşüncelerinin olumsuz olduğunu belirlemişlerdir. Koç ve ark. (8) çalışmalarında katılımcıların %50’sinin hem kadın hem de erkek hemşireden bakım alabileceğini belirttiği, Yıldırım ve ark.’nın (9); yaptığı çalışmada ise ebek öğrencilerinin, bakım hizmeti almada yüksek oranında erkek hemşire istemediğini belirlemiştir. Çelik ve ark. (10), Kocaer ve ark. (11); Özbaşaran ve ark. (12); Çınar ve Olgun (13) çalışmalarında kadın hastaların çoğunlukla erkek hemşireden bakım almak istemediklerini belirtmişlerdir. Anılan bulguların, erkek hemşirelerin meslek hayatına ülkemizde 2007 yılından itibaren başlamaları nedeniyle henüz orta yaş ve üzerindeki (35 ve üzeri) sağlık personeli ve kadın hastalar tarafından tam olarak benimsenememiş olmaları, kadın hastalarda mahremiyet duygusunun ön planda olması ve sağlık çalışanları ile hastaların gelenekçi bir yaklaşımla hareket etmelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Erkek hemşirelerin çalışmalarının uygun olmadığı bölüm en fazla kadın doğum olarak belirlenmiştir. Şahin ve Bal (14) çalışmalarında kadınların yaklaşık yarısının (%49) erkek hemşirelerden

bakım almak istediği belirlerken, Oktay ve Gürel (15) ise erkek hemşirelerin en az tercih edildiği kliniğin kadın doğum olduğu sonucunu bulmuştur. Ayrıca Arıkan ve ark. (16)’nın çalışmasında öğrenciler erkek hemşirelerin kadın doğum kliniklerinde çalışmasının uygun olmadığını düşünmüşlerdir. Bartfay ve ark.’nın (17) yaptığı çalışmada Kanada toplumunda hemşireliğin kadınlar için daha uygun bir meslek tercihi olduğuna dair genel bir algı belirlenmiştir. Benzer bir bulguya Çelik ve ark.’nın (10) çalışmasında rastlanmaktadır. Söz konusu çalışmalarda da erkeklerin hemşirelik yapmalarının olumlu karşılandığı ancak bazı kliniklerin, bu kapsamın dışında tutulduğu görülmektedir. Literatürden farklı olarak belirlenen olumlu olarak belirtilen görüş ise, “erkek hemşirelerin çalışırken duygusal davranmayıp, çeşitli stresörleri iş ortamına yansıtmamaları” şeklindedir. Bu durum da kadınların yaratılış gereği her konuda daha duygusal davranmaları gerçeğinden kaynaklanıyor olabilir.

Olumsuz belirtilen görüşlerden ise erkek hemşirelerin diğer sağlık personelleri ve hastalarla iletişimde problemler yaşamalarıdır. Mevcut çalışma bulguları bu konuda, daha önceki çalışma bulguları ile benzerdir. Bu görüşlerin yanında her ne kadar seyrek ifade edilse de erkek hemşireler ile kadın hemşirelerin ortak yönlerinin az olması (%1.3) daha önceki çalışmalarda rastlanılmayan ve yeni ortaya konulan bir hususu gündeme getirerek mevcut çalışmaya katkı sağlamıştır. Çalışmada erkek hemşireler için belirtilen hasta ve yakınlarına daha az sabırlı, ilgili ve şefkatli davranmalarına (%3.9) ilişkin bulgulara literatürde de rastlanmıştır. İkinci ve ark.’nın (18) çalışmasında öğrenciler, erkek hemşirelerin sahip olması gereken özellikler arasında sabırlı olmalarının gerekliliğini (%35.5) belirtmişler, Nilsson ve Larsson (19) ise şefkatli bakım rolünün kadın rolü olduğunu vurgulamışlardır. Çalışmamızda “Kadın hemşirelerin hastalar ile iletişimi erkek

hemşirelerden daha iyidir” görüşü daha fazladır. Koç ve ark.’nın (20) çalışmasında da hastalar (%21) erkek hemşirelerin hastalarla iyi iletişim kuramayabileceklerini belirtmiştir. Çalışmamızda katılımcılar erkek hemşirelerin bakım kalitesi konusunda büyük oranda kararsız kalmışlar, Çelik ve ark.’nın (10) çalışmasında katılımcılar erkek hemşirelerin bakım kalitelerinin iyi olup olmadığını bilmediklerini belirtmişlerdir. Mevcut sonuçlar da literatürle benzerlik göstermektedir. Öz bakımlarının yetersiz olmasına (%2.6) dair bulgular ise Kada’nın (21) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların çoğu “Erkek hemşirelerin çalışma ortamında, fiziksel güç nedeniyle hasta bakım rolünü daha iyi üstlendiklerini düşünmektedir. Koç ve ark.’nın (20) yaptığı çalışmada, kız öğrenciler; erkek hemşirelerin mesleğin statüsünü yükselttiklerini (%28.8),

fiziksel güç gerektiren uygulamalarda daha başarılı olduklarını (%31.9) ifade etmişlerdir. Ayrıca Baykal ve ark. (22) çalışmalarında erkek öğrencilerin mesleği seçme nedeni olarak mesleğin toplumsal imajının değişmesi ve yükseltilmesinde etkili olacıklarına inandıklarını belirlemişlerdir. Ekinci ve ark.’nın (18) çalışmasında ise mühendislik öğrencileri erkek hemşirelerin fiziksel güç gerektiren uygulamalarda iyi olduklarını ifade etmişlerdir. Bu bulgular çalışmamızla paralellik göstermektedir. Duman’ın (23) yaptığı çalışmada; kadın hastalar (%96.7), bakım hizmetini erkek hemşireden almak istemez iken mevcut çalışmamızda katılımcılar erkek hemşirelerin yalnız erkek hastalarla ilgilenmesine %52.9 oranında katılmamışlardır. Bu bulgu da tüm kliniklerde erkek hemşirelerin benimsenme düzeylerinin, kadın doğum kliniklerine oranla daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşlere (Önermelere) Verilen Yanıtların Dağılımı

S. No.	ERKEK HEMŞİRELERE İLİŞKİN GÖRÜŞLER	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Katılıyorum
		n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
1.	Erkek hemşirelerin, meslektaşları ve diğer sağlık çalışanları ile iletişimi kadın hemşirelere göre daha iyidir.	44 (%9.4)	133 (%28.5)	145 (%31.0)	75 (%16.1)	70 (%15.1)
2.	Kadın hemşirelerin hastalar ile iletişimi erkek hemşirelerden daha iyidir.	43 (%9.2)	86 (%18.4)	118 (%25.3)	176 (%37.7)	44 (%9.4)
3.	Erkek hemşirelerin empati yeteneği kadın hemşirelere göre daha az gelişmiştir.	41 (%8.8)	119 (%25.5)	146 (%31.3)	134 (%28.7)	27 (%5.8)
4.	Erkek hemşireler hastalara yaklaşımda, kadın hemşireler kadar nazik ve hoşgörülü davranamazlar.	66 (%14.1)	164 (%35.1)	104 (%22.3)	116 (%24.8)	17 (%3.6)
5.	Erkek hemşireler hastalara daha kaliteli tıbbi bakım verirler.	65 (%13.9)	123 (%26.3)	190 (%40.7)	55 (%11.8)	34 (%7.3)
6.	Erkek hastalar erkek hemşireleri daha çok tercih ederler.	42 (%9.0)	110 (%23.6)	87 (%18.6)	182 (%39.0)	46 (%9.9)
7.	Kadın hemşirelerin, hemşirelik becerileri, erkek hemşirelerden daha iyidir.	48 (%10.3)	107 (%22.9)	79 (%16.9)	185 (%39.6)	48 (%10.3)
8.	Erkek hemşireler çalışma ortamında, fiziksel güç nedeniyle hasta bakım rolünü daha iyi üstlenirler.	22 (%4.7)	44 (%9.4)	53 (%11.3)	254 (%52.5)	103 (%22.1)
9.	Erkek ve kadın hemşirelerin birlikte çalışması, işyerinin düzeninin bozulmasına neden olur.	181 (%38.8)	208 (%44.5)	60 (%12.8)	11 (%2.4)	7 (%1.5)
10.	Erkek hemşirelerle aynı ortamda çalışmak, iş yerinde şiddete maruz kalma sıklığını azaltır.	35 (%7.5)	72 (%15.4)	95 (%20.3)	201 (%43.0)	64 (%13.7)
11.	Erkek hemşirelerin klinikte çalışmaları işleri kolaylaştırır.	13 (%2.8)	44 (%9.4)	161 (%34.5)	184 (%39.4)	65 (%13.9)
12.	Erkek hemşireler yalnız erkek hastalarla ilgilenmelidir.	183 (%39.2)	247 (%52.9)	19 (%4.1)	9 (%1.9)	9 (%1.9)
13.	Hemşirenin kadın ya da erkek olması, hemşirelik uygulamalarında bir engel teşkil etmez.	16 (%3.4)	13 (%2.8)	24 (%5.1)	218 (%46.7)	196 (%42.0)
14.	Erkek hemşirelerin mesleğe katılımları, mesleğin toplumsal statüsünü yükseltir.	17 (%3.6)	36 (%7.7)	146 (%31.3)	156 (%33.4)	112 (%24.0)
15.	Erkek hemşirelerin varlığı kadın hemşirelerin meslekten uzaklaşmasına neden olur.	156 (%33.4)	251 (%53.7)	41 (%8.8)	10 (%2.1)	9 (%1.9)
16.	Çalışma periyoduna ara verme bakımından (doğum izni vb.) erkek hemşirelerle çalışmak daha kârlıdır.	32 (%6.9)	37 (%7.9)	90 (%19.3)	203 (%43.5)	105 (%22.5)
17.	Sağlık yöneticileri erkek hemşirelerle çalışmayı daha çok tercih etmektedirler.	45 (%9.6)	97 (%20.8)	229 (%49.0)	64 (%13.7)	32 (%6.9)
18.	Yöneticiler erkek hemşirelerin lisansüstü eğitim olanaklarına öncelik sağlarlar.	87 (%18.6)	140 (%30.0)	213 (%45.6)	15 (%3.2)	12 (%2.6)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yaş arttıkça, erkek hemşirelere ilişkin görüşlerden bakım kalitesi ve çalışma ortamına yönelik görüşlerin olumsuz yönde arttığı, erkeklerin hemcinsleri olan erkek hemşirelere ilişkin kadınlara göre daha olumlu düşündüğü, tıp fakültesi mezunlarının diğer mezunlara göre görüşlerinin olumsuz yönde olduğu, acilde çalışanların diğer kliniklere oranla erkek hemşireler hakkında daha fazla olumlu görüşe sahip olduğu belirlenmiştir. Sağlık yöneticileri; erkek hemşirelerin iletişim, çalışma ortamı ve bakım kalitelerine ilişkin sağlık çalışanlarına göre daha olumsuz düşünmektedirler. Kamu hastanelerinde çalışanlar, erkek hemşirelerin çalışma ortamına katkı sağladığını düşünürken, özel hastanelerde çalışanlar farklı bir yönlerinin; hastalarla iletişimlerinin daha iyi olduğunu ifade etmektedirler.

KAYNAKLAR

1. World Health Organization. (1986). Erişim Adresi: [http://who.int/about/en]. Erişim Tarihi: 10.03.2015.
2. Nalçacı E, Hamzaoğlu O, Özalp E. Eleştirel Sağlık Sosyolojisi Sözlüğü 1. Baskı. Nazım Kitaplığı. 2006. İstanbul.
3. Akdur R. Tıbbi Etik ve Meslek Tarihi. Songür Yayıncılık, Ankara 2012; 138-40.
4. Brodiea DA, Andrews GJ, Andrews JP, Rixona L, Thomasc GB, Wong J. Perceptions of Nursing. Confirmation Change and The Student Experience. International Journal of Nursing Studies 2004; 41(7): 721-33.
5. Robert J. Men in Nursing: Barriers to Recruitment. Nursing Forum. 2000; 35: 5-12. doi:10.1111/j.1744-6198.2000.tb00998.x
6. Rajapaksa S, Rothstein W. Factors That Influence The Decisions of Men and Women Nurses to Leave Nursing. Nursing Forum 2009; 44:5-11. doi:10.1111/j.1744-6198.2009.00143.x
7. Mcmillian J, Morgan SA, Ament P. Acceptance of Male Registered Nurse by Female Registered Nurses. Journal of Nursing Scholarship. 2006; 38(1): 100-6.
8. Koç Z, Bal C, Sağlam Z. Hastanede Yatarak Tedavi Görmekte Olan Hastaların, Erkeklerin Hemşirelik Mesleğine Katılımları ile İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi Sempozyum Özel Sayısı 2010a; 325-29.
9. Yıldırım F, Çelik P, Özmen C, Erol S, Üst ZD, Özkan H. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Ebelik Mesleğinde Erkeklerin Yer Almasına İlişkin Görüşleri. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2014; 3(1):646-56.
10. Çelik AS, Pasinlioğlu T, Çilek M, Çelebi A, Kadın Doğum Servislerinde Yatan Hastaların Erkek

Araştırma sonuçlarına dayanılarak; erkek hemşirelere, çalışma ortamlarına ilişkin uyum ve oryantasyon programları düzenlenmesi, sağlık yöneticilerinin erkek hemşireler ile meslektaşları ve diğer sağlık personelinin sosyal ortamda paylaşımlarının artırılmasına yönelik girişimlerde bulunmaları, ülkemizde kamu ve özel hastanelerde erkek hemşirelerin sağlık hizmet alanındaki rolüne ilişkin belirlenen aksaklıklara yönelik tespitler yapılması, bu aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar düzenlenmesi ve erkek hemşirelere ilişkin görüş ve düşüncelerine yönelik ülke çapında daha fazla araştırma yapılarak literatüre katkıda bulunulması önerilir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkısı: Araştırmanın fikir ve tasarımı; F.Ö., E.S., Veri toplama; E.S., Verilerin analizi; F.Ö., E.S., Makalenin yazım ve eleştirel incelemesi; F.Ö. ve E.S. tarafından yapılmıştır.

11. Kocaer Ü, Öztop T, Usta N, Gökçek D, Bahçecik N, Öztürk H, Paslı E Hemşirelik Mesleğinde Erkek Üyelerin Yeri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 2004; 7(2):23-29.
12. Özbaşaran F, Taşpınar A, Çakmakçı A. Hastalar Kendilerine Bakım Verenlerin Cinsiyetleri Konusunda Ne Düşünüyorlar? Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2002; 5(2):11-7.
13. Çınar D, Olgun N. Klinik Uygulamalarda Erkek Hemşire Algısı. Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Dergisi. 2013;10(3): 3-6.
14. Şahin NH, Bal MD. Kadın Doğum Kliniklerinde Yatan Kadınların Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri. Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi. 2014; 1(1):55-67.
15. Oktay S, Gürel J. Hemşirelik Okullarında Erkek Öğrenci Alınmasının Profesyonel Hemşirelik Uygulamaları İçin Önemi ve Gerekliliği. 1. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Hilal Matbaacılık. İstanbul. 1988; 82-8.
16. Arıkan D, Karaman Z, Yağcı G. Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin Eğitimde ve Mesleki Alanda Erkek Hemşire Adaylara Bakış Açısı. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi 2000; 3(1):36-43.
17. Bartfay W J, Bartfay E, Kimberly A, Wu T. Attitudes and Perceptions Towards Men in Nursing Education. The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice. 2010; 8(2):1-7.
18. Ekinci M, Dikici İC, Derya M, Andsoy I, Dinç S, Şahin AO. Mühendislik Bölümünde Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin Erkek Hemşirelere

- Karşı Bakış Açıları. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2014; 3(1):632-45.
19. Nilsson K, Larsson US. Conceptions of Gender A Study of Female and Male Head Nurses Statements. Journal of Nursing Management. 2005; 13(2): 179-86.
 20. Koç Z, Bal C, Sağlam Z. Kız Hemşirelik Öğrencilerinin Erkek Hemşirelik Öğrencilerine Bakışı. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanat Dergisi 2010b; 330-34.
 21. Kada O. Sex Role Orientation, Stressors and Resources in Male and Female Nurses: Review of Psychology 2010; 17(2):1-8.
 22. Baykal Ü, Timuçin A, Özel S. Hemşirelik Yüksekokulunda Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğine ve Eğitimine İlişkin Görüşleri. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 2010; 7(3): 48-55.
 23. Duman N. The Attitudes and Opinions of Women in Turkey About the Male Nurses Who Worked at The Maternity and Childbirth Service. International Journal of Business and Social Science. 2012; 3(19):101-6.